

Majblomman
Alla barns blomma

Majblommans tio konkreta tips till kommuner på inkluderande åtgärder för barn.

Majblomman menar att det är angeläget att varje kommun tar fram en plan för att bekämpa barnfattigdom. Som grund för planen bör en utredning göras om hur barnfattigdomen ser ut, vad som redan görs och vad som behöver kompletteras. Inriktningen beror delvis på kommunens specifika förutsättningar och utmaningar. Men det finns också generella åtgärder att ta ställning till. För att arbetet ska bli framgångsrikt bör det ledas av kommunens högsta ledning och förankras i samtliga nämnder. Genom alla tiotusentals bidragsansökningar som kommer till Majblomman varje år ser vi konkreta exempel på vad som gör att ekonomiskt utsatta barn hamnar utanför gemenskap och utvecklingsmöjligheter. Här har vi listat tio konkreta åtgärder som är särskilt angelägna för dessa barn.

1. Öka kunskapen om barn som växer upp i ekonomiskt utsatta familjer

Vidareutbilda alla politiker och tjänstemän om barnfattigdomens villkor och effekter för barnen. Det gäller alla som fattar beslut som rör barn eller som arbetar med barn. Framför allt handlar det om att anta barnets perspektiv utifrån Barnkonventionen. Med ökad kunskap och medvetenhet kommer många åtgärder helt naturligt att vidtas.

2. Anta ett barnperspektiv när beslut fattas

Beakta barnens perspektiv i alla, för dem, viktiga beslut. Att göra barnkonsekvensanalyser av beslut och verksamheter är avgörande för barnen. Om man till exempel höjer avgiften för simhallen eller kulturskolan, hur påverkar det barn i de ekonomiskt utsatta familjerna?

3. Garantera en avgiftsfri skola

Alla aktiviteter som erbjuds i den obligatoriska skolan måste vara tillgängliga för alla. Ta ansvar för att följa skollagen genom att se till att skolorna inte tar ut dolda avgifter som är annat än obetydliga. Exempel på avgifter som inte är förenliga med skollagen är när eleverna ombeds ta med matsäck eller pengar till friluftsdagar, simundervisning, studiebesök med mera. Barn som ställs utanför skolans verksamhet har sämre möjligheter att fullfölja sin skolgång med goda resultat och riskerar sämre hälsa.

4. Definiera obetydliga avgifter

Eftersom skollagen medger att man får ta ut en obetydlig avgift vid enstaka tillfällen är det viktigt att upprätta en policy för vad som är en obetydlig summa och hur ofta den får tas ut. Policyn måste gälla alla skolor och bedömningen ska inte lämnas till enskilda rektorer eller lärare att besluta om. En avgiftsfri skola ska vara just avgiftsfri, en obetydlig kostnad ska motsvara ett mycket litet belopp.

5. Frivilliga insamlingar ska vara frivilliga

Frivilliga insamlingar är tillåtna enligt skollagen. Med frivilliga insamlingar menas att beloppet ska vara frivilligt. Som till exempel när insamlingen sker genom försäljning bidrar föräldrar med så mycket de kan – eller inget alls om det inte går. När aktiviteten sedan genomförs ska alla kunna delta utan extra kostnader. Detta gäller även om föräldraföreningen tar över insamlingen.

6. Håll barnomsorg och fritidshemmen öppna under skollov

Kommunerna är skyldiga att erbjuda fritidshem för skolbarn upp till 13 år vars föräldrar förvärvsarbetar eller studerar, eller om eleven behöver det på grund av familjens situation. Detta gäller även under skollov. För många barn kan det vara svårt att byta personal och miljö om ordinarie verksamhet stänger och barnen hänvisas till annan verksamhet. Barn har 16 veckor skollov medan föräldrar vanligtvis har 5 veckor semester.

7. Anordna läger eller andra meningsfulla sommarlovsaktiviteter

Kommunerna måste erbjuda barnen trygga arenor även när skolan är stängd. Det är oacceptabelt att rusta ned servicen kring barn på sommaren. Också ekonomiskt utsatta barn måste få njuta av sitt sommarlov och få återhämtning och ny energi. Detta kan kommuner se till genom att till exempel erbjuda dem gratis busskort, sommarkollo och andra kostnadsfria aktiviteter. Håll fritidsgårdarna öppna. Tänk också på att en del barn missar ett mål mat om dagen när skolan är stängd och försök hitta lösningar för detta.

8. Informera barn om vilka sommarlovsaktiviteter som finns

Kommunerna måste informera om vilka aktiviteter som arrangeras. Ofta har barnen ingen uppfattning om vad som erbjuds och kan behöva praktisk hjälp med till exempel anmälningar. Barn i ekonomiskt utsatta hushåll måste särskilt prioriteras. Det är viktigt att komma ihåg att dessa barn inte alltid har tillgång till Internet och därmed inte kan söka information så lätt.

9. Uppmuntra samverkan mellan förvaltningar

Heltäckande och långsiktig samverkan mellan förvaltningar är viktig för att tidigt upptäcka utsatta barns behov och sätta in nödvändiga resurser.

10. Låt aktiviteter vara öppna och kostnadsfria för alla barn

Om aktiviteter är kostnadsfria och öppna för alla barn i kommunen ökar chansen att de även når de barn vars ekonomiskt utsatta situation man inte känner till. Dessutom får barnen möjlighet att göra saker tillsammans med sina kamrater på lika villkor och man behöver inte pekas ut ytterligare i sin utsatthet.